Список використаних джерел і літератури

1. Якімцов В.В. Синергетичні дослідження в економіці: проблеми та перспективи: монографія. Львів: Панорама, 2018. 448 с.
2. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: [Навчальний посібник] / Терещенко О.О. - К. : КНЕУ, 2013, 407 с.

Трач Роман Володимирович, *кандидат економічних наук, докторант,*
Київський національний університет будівництва і архітектури

ПОБУДОВА «РЕАЛЬНОЇ» МОДЕЛІ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ТА СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Узагальнююча більшість реальних систем, що існують і розвиваються, – це відкриті самоорганізовані системи. Щоб систему можна було розглядати як самоорганізовану, вона повинна мати як мінімум такі характеристики: 1. Система повинна бути термодинамічно відкритою; 2. Системи, що самоорганізуються, описуються динамічними нелінійними рівняннями; 3. Мають місце відхилення значень системи від рівноваги; 4. Процеси в системі повинні відбуватися кооперативно, взаємопов'язано.

Еволюційна теорія і створена на її основі концепція біосфери та ноосфери Вернадського роблять істотний внесок в обґрунтування ідей універсальної взаємопов'язаності усіх процесів і демонструють незворотний характер еволюційних процесів з урахуванням у них фактора часу.

На нашу думку, система – це множина елементів, які її (систему) утворюють, мають відповідні відношення та зв'язки як між собою, так і до цілісної характеристики системи. Вона має певні характеристики в просторі й часі, а також спроможність до самоорганізування. Система існує як єдине ціле, сукупність елементів у ній взаємопов'язана та взаємодіє й функціонує заради необхідності збереження цілого.

Існування системи схематично представлено на рис. 1, де усі необхідні умови взаємопов'язані та описуються єдиним алгоритмом рішення. У своєму дослідженні ми розглядаємо систему як взаємопов'язаний комплекс матеріальних об'єктів (передусім процеси

матеріального характеру) та їхній стан – конкретні характеристики процесів матеріального виробництва (переважно це економічні характеристики-показники ресурсно-сировинної та управлінської бази матеріального виробництва).

У нашому дослідженні будь-яка побудова системи (моделей) має основну мету – визначити ціль для побудови й розв'язання означених математичних виразів. Розгляд систем у дослідженні має вектор на аналіз та будівництво їх як математичних моделей і має прагматично-практичну мету їхнього функціонування. Ми будуємо, представляємо наші системи як стабільні характеристики того чи іншого явища-процесу, так і в їхньому русі – з урахуванням часу. Отже, стан системи стає основною складовою її побудови як математичної моделі.

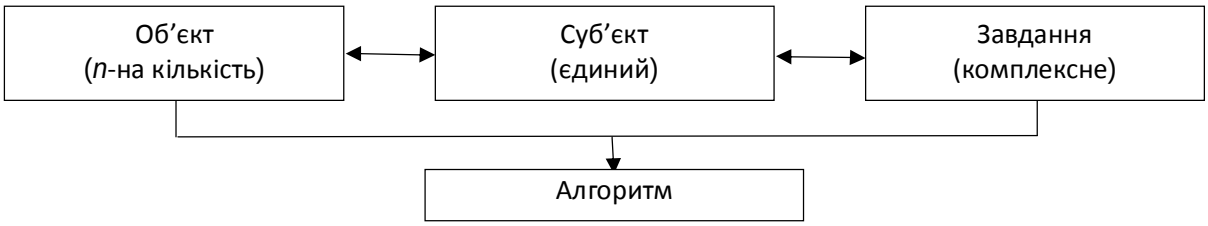

Рис. 1. Умови існування системи.

Суттєвим є те, що система – цілісне утворення і її загальні властивості не є простою алгебраїчною сумою властивостей елементів. Це основна умова системи – первинність цілого. І хоча властивості системи залежать від властивостей її елементів-складових, у сукупному їхньому існуванні в системі вона набуває якісно нових функцій (1, с.90).

На практиці всі економічні моделі – гомоморфні, адже вони дещо спрощено, односторонньо представляють економічні процеси та об'єкти. На нашу думку, за допомогою науки та законів синергетики це можна змінити. Метою теорії систем і системного аналізу у нашому дослідженні є пошук принципів, загальних для різних складних об'єктів, на основі встановлення емпіричними дослідженнями їхніх функцій, динаміки, ізоморфізму зі забезпеченням заразом синергетичного ефекту.

Сучасну економіку, підприємництво ми розглядаємо як відкриту нелінійну систему у взаємодії з процесами соціального та природного розвитку (рис. 2) – з процесами, що відбуваються як у живій, так і в неживій природі-просторі, у процесах розвитку людства.

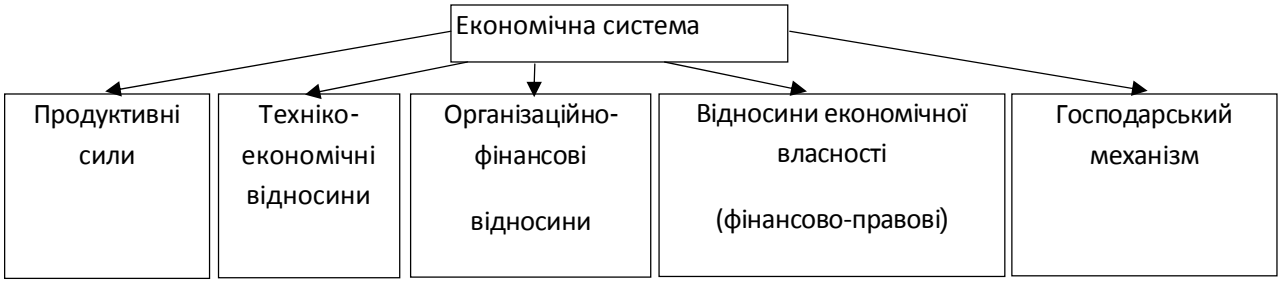

Рис. 2. Структура економічної системи.

Функціонування економічної (соціально-економічної) системи можна розглядати як неперервний процес виникнення та усунення розбіжностей (конфліктів) між її елементами й довкіллям, а умовою її існування і розвитку, удосконалення є наявність механізмів подолання цих конфліктів, які у свою чергу можуть будуватися на основі принципово різних підходів.

Принципи синергетики в економіці (бізнесі), діяльності як малих, так і великих підприємств, галузей виробництва, а навіть і в розвитку суспільства загалом є рушійною силою подальшого існування життєдіяльності.

Під соціо-еколого-економічною системою, маємо на увазі складну динамічну систему, яка охоплює процеси виробництва, обміну, розподілу та споживання матеріальних благ, а також соціально-екологічних ресурсів, потреб, можливостей як у конкретних обставинах (визначеному терміні, часі, просторі), так і в перспективі. Такі системи складаються переважно із визначених, керованих підсистем – соціальної, екологічної, економічної, які є у свою чергу складовою загального, інтегрального, синергетичного (2, с.237).

Сьогодні найперспективнішим і сучасним методом дослідження таких систем вважається синергетичний підхід, де функціонування системи розглядається як безперервний процес виникнення та подолання суперечностей (конфліктів) між її елементами і довкіллям, а умовою існування й розвитку системи є наявність механізмів усунення цих суперечностей. Сутність синергетичного підходу до ефективного управління системою полягає в тому, що він орієнтований не на цілі суб’єкта управлінської діяльності, а на те, що притаманне (характерне) саме системі, тобто на її власні закони еволюції та самоорганізації. Результатом самоорганізації стає виникнення, взаємодія нових структур

(елементів), наприклад, злиття або регенерація (перетворення) динамічних об’єктів (підсистем, елементів) з простих, елементарних у складніші.

Список використаних джерел і літератури

1. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : [підручник] за ред. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2000. – 460 с.

2. Фісун А.О. Формування ринку нововведень : Моногр. / А. О. Фісун. - К. : Культурол. ПП "Боривітер", 2002. - 239 с. - Библиогр.: с. 237-238 – укр

***Чуприна Христина Миколаївна**, кандидат технічних наук, доцент,*
Київський національний університет будівництва і архітектури

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств та ефективності функціонування в умовах об’єднання територіальних громад з врахуванням дії всіх територіальних чинників неможливе без розробки та застосування методології управління, яка визначає ці процеси. В свою чергу, ефективний розвиток суспільства передбачає стабільне функціонування всіх галузей економіки в масштабах України, виробничої і невиробничої сфер та їх висхідний, поступальний рух. Для послідовного і логічного розгляду цих завдань запропоновано досліджувати ці проблеми та проблеми управління через вплив організаційно-економічних та технологічних чинників на фінансову та господарську стабільність функціонування підприємств в умовах ОТГ (рис.1.).